

11. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Členství ve věřitelském výboru po novele insolvenčního zákona

Věřitelský výbor je jedním z nejdůležitějších institutů rozhodujících o směřování insolvenčního řízení a zároveň je hlavní platformou pro uplatňování vlivu věřitelů. Pro věřitele je často zásadní možnost získat vliv na další vývoj insolvenčního řízení, a to právě prostřednictvím členství ve věřitelském výboru. Do 31.12.2013 přitom bylo určitým osobám (tedy hlavně akcionářům a společníkům) bez dalšího zapovězeno být členy věřitelského výboru. S příchodem Nového roku se situace změnila a této změně je věnován článek níže.

Novela insolvenčního zákona[1], která se stala účinnou dne 1.1.2014, přinesla mimo jiné formulačně malou, významově však důležitou změnu v pravidlech pro obsazování věřitelského výboru. Důsledkem této nenápadné změny se budou moci (za splnění určitých podmínek) stát členem věřitelského výboru i osoby, pro které byla dříve tato možnost vyloučená, tedy zejména společníci a akcionáři dlužníka.

Konkrétně se tato změna projevila v ustanovení § 59 odst. 2 insolvenčního zákona (zákon č. 182/2006 ve znění pozdějších předpisů, dále jen „insolvenční zákon“), které stanovuje základní hledisko pro vyloučení některé osoby z možnosti vykonávat funkci člena věřitelského výboru, když určuje, že *„Členy ani náhradníky věřitelského výboru nemohou být osoby, u kterých je vzhledem k jejich vztahu k dlužníkovi důvod pochybovat o jejich nepodjatosti“*. Zamýšlený účel této věty je poměrně jasný, tedy vyloučit z členství ve věřitelském výboru veškeré osoby, které by vzhledem ke svému vztahu k dlužníkovi mohly vykonávat svoji funkci s ohledem na jiné zájmy než na zájmy všech věřitelů.

Původní znění § 59 odst. 2 insolvenčního zákona dále stanovilo, že osobami považovanými za podjaté, jsou „zejména“ osoby blízké dlužníkovi, vedoucí zaměstnanci, společníci, akcionáři (s výjimkami těch, kteří nejsou členy orgánů dlužníka a vlastní pod 10% akcií) a osoby tvořící s dlužníkem koncern. Tyto osoby tak byly insolvenčním zákonem bez dalšího přezkoumávání vyloučeny z členství ve věřitelském výboru dlužníka, jelikož byly jasně označeny za podjaté.

Novela insolvenčního zákona však změnila formulaci předmětné části tohoto ustanovení, když namísto jasného výčtu osob, které jsou vyloučeny (viz odstavec výše), určila, že ohledně těchto osob existuje „pouhá“ vyvratitelná domněnka jejich podjatosti (konkrétně bylo slovo „zejména“ nahrazeno formulací *„takto lze usuzovat zejména, jde-li o“*). Praktickým důsledkem této změny tak je, že nově se může členem věřitelského výboru dlužníka stát i dříve vyloučená osoba, tedy vedoucí zaměstnanec, společník, akcionář a osoba tvořící s dlužníkem koncern. Na tomto místě je však nutné zdůraznit, že tyto osoby budou muset vyvrátit domněnku o své podjatosti. Budou tedy muset prokázat, že není

důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Z dikce zákona je přitom zjevné, že stačí pouhá existence důvodu k pochybnosti, která se ze zákona předpokládá u výše zmíněných osob.[2] Existence této pochybnosti není vázána pouze na konkrétní fázi insolvenčního řízení a důvody k pochybnosti se mohou objevit i následně. Pokud tedy vznikne důvod k pochybnosti o nepodjatosti po jmenování členem věřitelského výboru, tak může být tato skutečnost důvodem k odvolání tohoto člena z jeho funkce ve smyslu § 63 odst. 3 insolvenčního zákona.[3] Pravomoc odvolat člena věřitelského výboru v takovém případě přísluší insolvenčnímu soudu, který tak může učinit i bez návrhu.[4]

Vzhledem k tomu, že tyto osoby (zejména akcionáři, společníci či koncernové společnosti) jsou nezřídka významnými věřiteli dlužníka, který se nachází v insolvenci, lze předpokládat, že se budou ve stále větší míře stávat členy věřitelského výboru. Tento obrat se přitom již lze vypožorovat například v rozhodnutí Krajského soudu v Brně (sp.zn. KSOS 36 INS 546/2014), který svým rozhodnutím umožnil stát se členem věřitelského výboru akcionáři s podílem ve výši cca 21% ve společnosti dlužníka a společnosti, která získala svoji pohledávku od většinového akcionáře. Máme za to, že jde o zajímavé rozhodnutí, které je způsobilé rozproudit diskuzi ohledně práv akcionářů a společníků v insolvenčním řízení. Ve svém důsledku totiž toto rozhodnutí teoreticky otevírá akcionářům a společníkům dlužníka možnost uplatňovat svůj vliv v rámci insolvenčního řízení.

Významné také, je jak se insolvenční soud postavil k převedení pohledávky majoritního akcionáře dlužníka a k postavení nabyvatele této pohledávky když konstatoval že: *„K otázce postavení věřitele NEVET, a.s. (tedy osoby, na kterou majoritní akcionář převedl svoji pohledávku za dlužníkem) pak insolvenční soud konstatuje, že nelze pro rozhodnutí o jeho odvolání použít holé spekulace týkající se úvah o tom, jaké byly důvody pro nabytí pohledávek tímto věřitelem, bez doložení tvrzení argumentujícím propojení tohoto věřitele s majoritním akcionářem dlužníka. Pokud tyto spekulace nejsou doloženy, nelze na nich založit rozhodnutí soudu.“* Dle našeho názoru se zde de facto otevírá cesta pro možnost akcionářů, společníků a jiných dříve vyloučených věřitelů pro větší uplatňování vlivu v insolvenčním řízení, zejména prostřednictvím věřitelského výboru.

Závěrem

Předpokládáme, že tato část novely insolvenčního zákona ve spojení se zmíněným rozhodnutím vyvolá diskuzi ohledně postavení akcionářů (případně společníků) dlužníka v rámci insolvenčního řízení. Zásadní dopad spatřujeme v částečném posunutí jednoho z hlavních základů insolvenčního řízení, kdy v souvislosti s insolvenčním řízením dochází k částečnému přenesení rozhodovacích pravomocí ohledně osudu dlužníka z akcionářů a společníků na jeho věřitele, kteří se tak stávají jednou ze zásadních rozhodovacích entit určujících další osud dlužníka v insolvenčním řízení. Nové znění ustanovení § 59 odst. 2 insolvenčního zákona však otevírá akcionářům a společníkům[5] možnost prostřednictvím členství ve věřitelském výboru zásadním způsobem určovat další průběh insolvenčního řízení. V jakém rozsahu a s jakými omezeními bude akcionářům a společníkům tato možnost otevřena, však ukáže až praxe samotná.

JUDr. Martin Kartner,

advokát

Mgr. Lukáš Srbecký,

advokátní koncipient

[CHSH Kališ & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Týn 639/1

110 00 Praha 1 - Staré Město

Tel.: +420 221 111 711

Fax: +420 221 111 725

e-mail: office@chsh.cz

-----
[1] Zákon č. [294/2013](#) Sb.

[2] Samotná dikce zákona však může vyvolávat otázky ohledně výkladu spojení: „Takto lze usuzovat zejména, jde-li o...“, kdy lze spekulovat, zda jazykový výklad tohoto ustanovení neumožňuje i interpretaci, že se nejedná o vyvratitelnou domněnku, ale o jakousi ukázkou potenciálních osob, u kterých je pravděpodobné, že budou podjatí. Přikláníme se však spíše k tomu, že se jedná o vyvratitelnou domněnku.

[3] Kotoučová, J. a kol. Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 139

[4] Tamtéž s. 153

[5] Samozřejmě také dalším dříve vyloučeným osobám.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)
- [Přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci subrogačního regresu výstavce finanční záruky](#)
- [Výkladové obtíže § 66 odst. 1 ZOK](#)